

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 29 april – 12:00 uur d.d. 30 april

5.1.2e

Directie Communicatie. Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 Nederlanders van wie de zorg is uitgesteld 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen Mensen uit 1963 die een vaccinatie-uitnodiging kregen FMS en V&VN 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Huisartsen Sportbonden

Samenvatting en karakterisering van de berichtgeving

- Het marathondebat van gisteren over de 'Ministerraad-notulen' slokt veel aandacht op van de pers. Er is wat minder ruimte voor de coronathema's, terwijl er toch best veel speelt: het bijstellen door het RIVM van het aantal gezette vaccinaties; de toenemende druk op de reguliere planbare zorg; de oproep om te komen tot een herstelplan voor zorgpersoneel; en de dringende oproep aan het Kabinet van NOC*NSF namens de hele sportwereld om de sport weer te openen om een gezondheids crisis te voorkomen.
- De RIVM-bijstelling van het aantal gezette vaccins zorgt voor enige kritische noten. AD spreekt van een 'vliegtuig dat last heeft van turbulentie'; eerst worden de cijfers met ruim 700 duizend naar boven bijgesteld en nu met ruim 200 duizend naar beneden. De 'wiebelige prikrapportage' geeft een 'onzeker gevoel'. Telegraaf grijpt het nieuws aan om een oordeel te vellen over de algehele vaccinatiecampagne die 'toch al ongelukkig verliep'. NRC twijfelt aan de aangepaste cijfers omdat de opkomst bij huisartsen lager uitvalt én zij welgedigelijk snel hun registratie verwerken, blijkt na gesprekken met huisartsen en de LHV.
- Het aantal ziekenhuizen dat in staat is de kritiek planbare zorg volgens planning te leveren, is verder gedaald, zegt de NZa. Waar vorige week nog 63% van de ziekenhuizen al deze zorg konden leveren, daalde dit deze week naar 49%. Het geschatte aantal gemiste verwijzingen sinds maart 2020 is opgelopen tot 1,4 miljoen. De NZa schat verder in dat er sinds maart 2020 ongeveer 75.000 minder verwijzingen waren naar de ggz dan te verwachten was zonder corona.
- De Federatie Medisch Specialisten en V&VN roepen VWS, zorgverzekeraars en andere zorgpartijen op om zich aan te sluiten bij het plan voor een nationaal herstelplan voor de zorg. Het plan moet zorgpersoneel voorbereiden op de situatie na corona. Meer personeel, een verkleining van de uitstroom, beter salaris en betere ontwikkelmogelijkheden moeten onderdeel zijn van het plan. Ook moet er betere begeleiding komen van personeel dat kampt met een burn-out of klachten door long-covid. Volgens V&VN zit 10% van de verpleegkundigen en verzorgenden ziek thuis; ruim twee keer zoveel als normaal. Voorzitter Bianca Buurman waarschuwt dan ook voor de geplande versoepelingen van 11 mei: "Het is echt te vroeg. Ik denk niet dat je dat moet doen, als je geen echte daling ziet. Het heeft heel veel consequenties voor welke zorg er door kan gaan."
- Algemeen directeur Gerard Dielessen van NOC*NSF doet namens de gehele sportsector een dringende oproep aan het kabinet: "Laat zo snel mogelijk meer sportmogelijkheden toe. Sport houdt Nederland fysiek en mentaal gezond." De oproep van Dielessen volgt op het onderzoek van Kantar in opdracht van NOC*NSF dat opnieuw uitwijst dat de coronacrisis een zware impact heeft op het sportgedrag van Nederlanders: 52% is minder gaan sporten of zelfs helemaal gestopt. Daarnaast voelt 43% van de Nederlanders zich fysiek minder fit, en 41% zich mentaal minder fit. NL Actief, JOGG en de KNVB laten weten achter de oproep van NOC*NSF te staan. "Wij zijn juist onderdeel van de oplossing voor een gezond Nederland", zegt directeur amateurvoetbal Jan Dirk van der Zee van de KNVB.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)**Slachtoffers**

- In een tehuis voor dementerende ouderen in Wehl zijn 12 van de 29 bewoners positief getest op het coronavirus, terwijl bijna alle bewoners de tweede vaccinatie al gehad hebben. Een of twee bewoners hebben alleen nog hun eerste prik ontvangen, meldt een woordvoerder van Sensire waar het verpleeghuis onder valt. De mensen die hun tweede prik wel kregen, ontvingen die al meer dan twee weken geleden. De uitbraak laat dan ook zien dat je het virus nog steeds kunt overdragen, ook al ben je gevaccineerd, stelt **specialist ouderengeneeskunde Marco Repko van Sensire**. De besmette bewoners hebben milde klachten.

Informatiebehoefte

- Het RIVM heeft het geschatte aantal vaccinaties met ruim 200.000 naar beneden bijgesteld. Door 'een programmeerfout' zijn op 13 april te veel vaccinaties gerapporteerd.
- Het RIVM meldt dat 40.000 mensen die in 1963 zijn geboren door een administratieve fout te vroeg een uitnodiging voor een coronaprik hebben ontvangen. De leeftijdsgroep is eigenlijk nog niet aan de beurt voor een vaccin, maar de mensen die toch al een uitnodiging ontvingen, mogen bij wijze van uitzondering wel een afspraak maken bij de GGD.
- NZa** meldt dat nog maar 49% van de ziekenhuizen alle kritieke planbare zorg, die binnen zes weken moet plaatshebben om gezondheidsschade te voorkomen, op tijd geven. Dit was vorige week nog 63%. Het geschatte aantal gemiste verwijzingen sinds maart 2020 is opgelopen tot 1,4 miljoen. Dit heeft geleid tot 1,1 miljoen minder polikliniekbezoeken en 230.000 minder operaties dan normaal. Alleen bij cardiologie, dermatologie en oogheelkunde waren de aantallen operaties als in voorgaande jaren. In totaal wordt het aantal gemiste verwijzingen wegens vermoeden van kanker sinds maart 2020 geschat op 97.000. In de oncologische zorg is het aantal patiënten en behandelingen wel veel minder

teruggelopen dan gemiddeld in de rest van de medisch-specialistische zorg, zegt de NZa. Het aantal nieuw gevonden tumoren is zelfs bijna op het verwachte niveau, met uitzondering van darm- en borstkanker. De NZa schat verder in dat er sinds maart 2020 ongeveer 75.000 minder verwijzingen waren naar de ggz dan te verwachten was zonder corona.

- **Internist Rozemarijn van Bruchem-Visser (Erasmus MC)** vertelt bij Nieuwsuur deze week de laatste hand te leggen aan het draaiboek voor 'Code Zwart'. "We willen het personeel graag laten zien dat we voorbereid zijn. De toenemende druk en de fragiele situatie van het overbelaste personeel in de zorg, maakt dat het nog steeds niet ondenkbaar is dat we het draaiboek uit de kast moeten halen."
- Het testpaviljoen bij **Rotterdam Ahoy** is donderdag tijdelijk gesloten. Een vrouw overleed ter plaatse nadat ze onwel was geworden. De GGD Rotterdam-Rijnmond zegt dat het nog niet duidelijk is wanneer de locatie weer opengaat.
- Uit het [onderzoek](#) 'Sportgedrag en effecten coronapandemie' door Kantar in opdracht van **NOC*NSF** over de maand maart blijkt opnieuw dat de coronacrisis zware impact heeft op de sportdeelname van Nederlanders. 52% van de Nederlanders is tijdens de crisis minder gaan sporten of zelfs helemaal gestopt. Daarnaast voelt 43% zich fysiek minder fit, op mentaal vlak geldt dat voor 41%. Bij Nederlanders die minder zijn gaan sporten of gestopt zijn is dat hoger: fysiek (57%) en mentaal (49%). 70% die voor de crisis een binnensport beoefende, is minder gaan sporten of zelfs helemaal gestopt. Onder de jeugd (5-18 jaar) ligt dat percentage nog hoger: 78%.
- De **IGJ** heeft Coronatestservice Q-Comed in Badhoevedrop een dwangsom opgelegd van € 25.000 voor elke keer dat het nog een coronatest afneemt. Q-Comed nam er, ondanks een verbod wegens slechte hygiëne, nog zeker twaalf af.
- De **Centra Seksuele Gezondheid (CSG)** meldt dat mensen zich in 2020 30% minder hebben laten testen op soa's dan in 2019. Aan de ene kant, denkt het RIVM dat dit kan komen doordat mensen rond zijn blijven lopen met een niet-ontdekte chlamydia, gonorrhoe of syfilis. Aan de andere kant hadden mensen minder seksuele contacten door de maatregelen.
- App-ontwikkelaar **Brenno de Winter** beantwoordt in [Trouw](#) vier vragen over de tijdelijke stop van de CoronaMelder.
- Het **AD** beantwoordt vanochtend vijf vragen over het EU Covid-19-certificaat: 1) Maakt dit de weg vrij voor een zomervakantie in het buitenland?; 2) Hoe werkt het coronapaspoort straks?; 3) Kan het zijn dat EU-lidstaten toch nog hun eigen regels hanteren rondom quarantaine- of testverplichtingen?; 4) Hoe zit het met de privacy?; 5) Wat als de coronapas toch niet voor de zomer gereed is, kunnen we die vakantie in het buitenland dan vergeten?
- Het **AD** beantwoordt vanochtend drie vragen over waarom er voorlopig geen toeschouwers meer welkom zijn bij eredivisiewedstrijden, maar de stadions in de eerste divisie wél deels gevuld zijn.
- **Actiegroep Nederland in Verzet** is van plan zondag een protestmars door Amsterdam te lopen. De demonstranten willen met 'The Walk of Freedom' hun standpunt tegen onder meer de coronamaatregelen duidelijk maken.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- -

Betekenisgeving

Nationaal Herstelplan voor de zorg

- De **Federatie Medisch Specialisten (FMS)** en **V&VN** roepen het ministerie van VWS, zorgverzekeraars en andere partijen in de zorg op om zich aan te sluiten bij het plan voor een nationaal herstelplan voor de zorg. "Samen moeten we kijken hoe we ook de inhaalzorg straks weer op maximale capaciteit kunnen leveren", zeggen de organisaties in het [AD](#). Daarvoor is meer personeel nodig. Ook moet de uitstroom van personeel verkleind worden door een beter salaris en betere ontwikkelingsmogelijkheden, en er moet begeleiding komen van personeel dat kampt met een burn-out of met long covid. Volgens V&VN zit 10% van de verpleegkundigen en verzorgenden ziek thuis, ruim twee keer zoveel als normaal. Ook bij artsen eist de druk zijn tol, zegt **FMS-voorzitter Peter-Paul van Benthem**. "De kritieke planbare zorg staat nu bijna overal onder druk. [...] Dat neem je als arts mee naar huis. Je wilt niet dat er iets misgaat." Personeel kampt ook met de gevolgen van een coronabesmetting. "We krijgen steeds beter inzicht in de langetermijengevolgen van corona. Mensen worden niet meer goed fit, ook jonge mensen niet." Zowel voor zorgmedewerkers met een burn-out als met long-covid moet er goede begeleiding komen, stellen beide organisaties. Ook moeten er mogelijkheden komen om medewerkers rust te geven zodat ze fysiek en mentaal kunnen herstellen. "Samen moeten we kijken hoe we ook de inhaalzorg straks weer op maximale capaciteit kunnen leveren", aldus **V&VN-voorzitter Bianca Buurman**. Buurman waarschuwt voor de geplande versoepelingen van 11 mei: "Het is echt te vroeg. Ik denk niet dat je dat moet doen, als je geen echte daling ziet. Het heeft heel veel consequenties voor welke zorg er door kan gaan."
- **Bestuursvoorzitter Maurice van den Bosch van het OLVG** reageert op Twitter op de oproep: "Buitengewoon belangrijk pleidooi vanuit de koepelorganisaties. Werk nu een nationaal herstelplan voor de zorg uit. Om na de crisis veilige en toegankelijke patiënten (inhaal) zorg te borgen, en vitaliteit en inzetbaarheid van professionals te garanderen."

Registratie aantal vaccinaties

- De **Telegraaf** uit zich kritisch over het bijstellen van het aantal gezette vaccinaties en kopt: 'het priktempo stopt opnieuw'. De krant grijpt het nieuws aan om opnieuw aan te geven dat het vaccinatieprogramma 'toch al ongelukkig verliep'. En ook wijst het haar lezers op de 'ranglijstjes' waar Nederland nu weer is ingehaald door België en Duitsland. En ook **AD** uit kritiek en beschrijft de het berekenen van het aantal gezette vaccinaties als een 'vliegtuig die last heeft van turbulentie'. Twee weken geleden vloog het vaccinatie-totaal door een nieuwe berekening opeens met ruim 700 duizend inentingen omhoog. Gisteren was daar door een correctie op die eerdere stijging plots weer een duikeling van ruim 200 duizend prikken. Die 'wiebelige prikrapportage' heeft volgens **AD** een 'onzeker gevoel'. In het hoofdcomentaar zegt Hans van Soest dat het 'geklungel' met de registratie 'symptomatisch' voor de manier waarop

Nederland 'zich door de pandemie rommelt'. Volgens Van Soest is Nederland 'geen geweldige organisator'. Dat moet beter, omdat virologen niet voor niets waarschuwen dat er nieuwe epidemieën zullen volgen. NRC twijfelt ook aan de aangepaste cijfers omdat de opkomst bij huisartsen lager uitvalt én zij weldegelijk snel hun registratie verwerken blijkt na gesprekken met huisartsen en de LHV.

- **OMT-lid Marion Koopmans** spreekt van een 'lastige kwestie'. "Grofweg zal het gemelde aantal vaccinaties ongeveer wel kloppen, maar je mist veel detailinformatie. Daardoor heb je niet precies in beeld hoeveel vaccins er wanneer zijn toegediend aan welke leeftijdsgroepen." Koopmans herhaalt het belang van een compleet vaccinatieoverzicht.
- **D66-Kamerlid Jan Paternotte** reageert op Twitter: "Nederland begon als laatste van EU met prikken omdat registratie eerst perfect moest zijn. 4 maanden nadien worden prikken geteld die doelloos in de koelkast liggen. Kabinet moet snel duidelijk hoe registratie op orde komt en vaccins niet langer stof vangen."
- **Data-analist Yorick Bleijenberg** reageert verbijsterd op het nieuws: "Wat een prutsers. Na 114 dagen prikken nog geen goede registratie. Dit krijg je van die 'schattingen'. We weten gewoon niet hoeveel er is geprikt. Je gaat je afvragen wat eerder komt: iedereen die dat wil een eerste prik of de registratie van de prikken op orde."
- **Hoogleraar ICT & Governance (TU Delft) Marijn Janssen** had het wel verwacht "als je gegevens niet up-to-date zijn en je achteraf moet gaan herstellen". Volgens Janssen hoeft het gebruik van de 28 registratiesystemen niet eens het voornaamste probleem te zijn. Het gaat er volgens hem om dat je ze op een goede manier aan elkaar knoopt, en dat je ze zo inricht dat ze eenvoudig met elkaar kunnen communiceren. "Dat lijkt hier onvoldoende het geval."
- Voormalig hoofd vaccins bij het RIVM **Ben van der Zeijst** noemt de registratieproblemen 'slordig', maar 'ook weer niet dodelijk'. "Het belangrijkste is dat er doorgeprikt wordt - daar moeten we nu al onze energie insteken."
- De **LHV** stelt dat sinds de prikstop begin april minder prikken worden gezet dan waar in de rekensom rekening mee wordt gehouden. Soms wordt meer weggegooid omdat prikken waren klaargemaakt voor mensen die niet kwamen opdagen. Verschillende **huisartsen** herkennen zich niet in het beeld dat zij achterlopen met de registratie.

Vaccinatiebereidheid

- Behoorlijk wat zwangere vrouwen twijfelen of ze zich moeten laten vaccineren, meldt [RTL Nieuws](#). De nieuwszender laat twijfelaars aan het woord. Ze geven aan dat er nog 'te veel onduidelijk' is en dat ze de keuze 'ontzettend lastig' te vinden. Ze willen 'meer informatie' om hun keuze te kunnen maken – "wat zijn de mogelijke effecten voor de baby en voor zijn latere leven?" De **Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie (NVOG)** adviseert zwangere vrouwen zich te laten inenten. "We begrijpen dat zwangere vrouwen kiezen voor het beste voor zichzelf en hun kind. Daarom beslist de zwangere uiteindelijk zelf of ze zich laat vaccineren."
- Onderzoekers van de **Erasmus Universiteit Rotterdam**, de **Vrije Universiteit Amsterdam** en de **Haagse Hogeschool** waarschuwen voor 'een sociale kloof' in de vaccinatiebereidheid. Mensen die weinig vertrouwen hebben in de overheid of slecht kunnen rondkomen, zijn veel minder geneigd zich te laten prikken tegen het coronavirus. Ze raden de overheid aan om mensen uit kwetsbare groepen niet alleen een vaccinatieoproep te sturen, maar ze ook 'proactief te benaderen', bij voorkeur door mensen die zij vertrouwen. 85% wil zich wel laten vaccineren, maar onder een aantal specifieke groepen blijkt die bereidheid veel lager. Zo wil slechts 28% van de ondervraagden die 'heel weinig vertrouwen' in de overheid zeggen te hebben een vaccin. Mensen die wel vertrouwen hebben in de overheid, willen bijna allemaal een prik. Ook de financiële situatie is van invloed. Van de ondervraagden die aangeven dat ze niet of 'heel moeilijk' rondkomen, wil 40% zich niet laten vaccineren. Van de mensen die zeggen dat ze 'heel makkelijk' rondkomen, wil 91% een prik. Ook onder respondenten met een niet-westerse migratieachtergrond is de vaccinatiebereidheid lager: 75%.
- In Volkskrant een [uitgebreid artikel over](#) de manier waarop de coronacrisis een spltijzwam is geworden binnen veel vriendengroepen en families, onder meer door verschillende opvattingen over wel of niet vaccineren. Een lezer zegt: "Ik spreek mijn zus niet meer. Zij is tegen vaccinatie, ik ben voor."

Groen licht voor het EU Covid-19-certificaat

- Nederlandse Europarlementariërs reageren enthousiast op het nieuws. **Esther de Lange (CDA)**: "Een waardevol instrument om weer te kunnen reizen." **Vera Tax (PvdA)**: "Goed nieuws voor reislustige Europeanen, maar ook voor inwoners van grensregio's en mensen die hun familie en vrienden in het buitenland weer eens willen opzoeken." **Sophie in 't Veld (D66)** betitelt de pas als 'een Europese uitweg uit het doolhof van nationale beperkingen dat de lidstaten hebben opgeworpen'. Zij en collega **Tineke Strik (GroenLinks)** accentueren ook dat het nieuwe reisdocument geen inbreuk op de privacy mag zijn. Strik: "Data mogen niet worden opgeslagen en reisbewegingen niet gevolgd." In 't Veld: "Als je naar een ander land reist hoeft de overheid alleen te weten of je geen gevaar voor de volksgezondheid bent."
- **Reiskoepel ANVR** hoopt dat er vaart gemaakt wordt met het eindbesluit en dat hiermee het reizen weer op gang komt. "... we zijn blij dat deze stap genomen is. We hopen dat we een semi-normale zomervakantie krijgen." **Sunweb** juicht de invoering van een EU-breed erkend, gratis certificaat toe. "Het coronapaspoort is hierin een belangrijk stap." **Corendon** zegt 'heel positief te zijn omdat dit de enige manier is om komende zomer een eenduidig systeem te hebben voor reizen binnen de EU'. "Bovendien verlaagt gratis testen ook de drempel om weer te reizen en verhoogt het systeem de bereidheid om te vaccineren." Volgens **TUI** kan het vaccinatiebewijs helpen de vrijheid van reizen te herstellen. "Met een uniform EU-certificaat kunnen politici nu een belangrijke basis leggen voor reizen in de zomer."
- Het **AD** bundelt lezersreacties. Volgens de krant zijn bijna tweehonderd lezers 'opgelucht' dat het certificaat eraan komt.
- Uit De **Telegraaf's Stelling van de Dag** blijkt dat de meerderheid voorstander is van een zogenaamd EU-coronapaspoort. "Kom maar door met dat paspoort. Vrij reizen moet snel weer kunnen", meent een deelnemer. Toch vinden sommigen het niet eerlijk: "Laten we met z'n allen vakantie vieren in Europa, als iedereen is gevaccineerd." Dat ongevaccineerden

naar het buitenland reizen, vindt slechts een minderheid een goed idee. Een respondent: "Zeker als de jongeren nog niet zijn gevaccineerd. Een paar glazen en het gaat mis. Dat zag je vorig jaar ook al." Een ander vindt: "Het is geen fijn idee als jij straks in het vliegtuig of op het strand naast een niet-gevaccineerd persoon zit." Toch is de angst voor corona nog groot. Een derde van de respondenten durft zelf onder geen beding naar het buitenland te gaan, gevaccineerd of niet. Daarnaast is 47% voorstander van een reis buiten onze landgrenzen in de zomer, maar 44% keert zich fel hiertegen.

Bijna 1 op 2 Nederlanders minder fit

- **Algemeen directeur Gerard Dielessen van NOC*NSF** doet namens de gehele sport een dringende oproep aan het kabinet: "Laat zo snel mogelijk meer sportmogelijkheden toe. Sport houdt Nederland fysiek en mentaal gezond. Open de sport om een nieuwe gezondheidscrisis te voorkomen. [...] Een gezonde en actieve leefstijl is een groot wapen in de strijd tegen corona. We vallen in herhaling, maar het kwartje lijkt maar niet te vallen bij het kabinet en de veiligheidsregio's. Sport en bewegen wordt door hen niet als oplossing gezien maar als probleem. Terwijl bijna elke patiënt die aan corona lijdt een verminderde weerstand heeft", aldus Dielessen. **Directeur Patrick Rijnbeek van NL Actief**: "Binnensportclubs zijn sinds december gesloten. We wachten al maanden op heropening. De preventieve kracht van sport en bewegen wordt niet benut. In plaats daarvan groeit de beweegachterstand door naar een historisch dieptepunt en komt er straks een nieuwe gezondheidscrisis op ons af, voor alle Nederlanders, jong of oud." **Directeur-bestuurder Marjon Bachra van JOGG**: "Het is helaas een algemeen beeld dat verschillende groepen Nederlanders het fysiek en mentaal erg zwaar hebben tijdens de verschillende lockdowns. De omgeving van jongeren is totaal veranderd. Door het gedeeltelijk dicht zijn van scholen en het dicht zijn van veel sportscholen zijn vaste structuren weg. Juist regelmatig sporten en bewegen zorgt ervoor dat kinderen en jongeren gezonder leven." **Directeur amateurvoetbal Jan Dirk van der Zee van de KNVB**: "De beslissende ministers stellen nu economie boven vitaliteit. De kracht van samen sporten in de mooie sociale structuur van sportclubs wordt onvoldoende gezien, niet gewaardeerd en dus ook niet meegenomen in de uiteindelijke beslissingen. Sportclubs gaan later open dan winkels en de sport wordt niet ingezet om Nederlanders weerbaarder te maken tegen corona of juist van corona te laten herstellen. Wij zijn juist onderdeel van de oplossing voor een gezond Nederland."

Geen publiek bij Eredivisiewedstrijden

- De **KNVB** en de **koepelorganisaties van de Eredivisie (ECV)** en **Keuken Kampioen Divisie (CED)** reageren vol onbegrip. "Dit besluit is zeer teleurstellend", laten de partijen in een gezamenlijke verklaring weten. "Alles is vorig weekend prima verlopen, net als in augustus en september, maar omdat de wetswijziging langer duurt vanwege redenen waar wij geen invloed op hebben, is er geen vervolg of continuïteit."
- **Ajax** is 'zeer teleurgesteld' dat er zondag bij de kampioenswedstrijd geen supporters welkom zijn. "Wij vinden het onbegrijpelijk", reageert algemeen **directeur Edwin van der Sar**. Van der Sar wijst naar de wedstrijd van vorige week, waar 'alles naar wens verliep'. "Het enthousiasme was enorm en goed voelbaar in het stadion. Zondag komt Emmen hier op bezoek. Het smaakte naar meer, maar het wordt veel minder." Van der Sar sluit zich aan bij de woorden van de KNVB, ECV en KKD, die constateerden dat de pilot een losse flodder was. "Dit is niet uit te leggen aan fans", vervolgt hij.
- Voorzitter **Matthijs Keuning** van het **Supporterscollectief Nederland** noemt het besluit 'ondoordacht en onnodig'. "Dit is niet meer uit te leggen." Voor clubs en fans noemt Keuning het een forse klap. "We hebben nog een paar wedstrijden om het seizoen nog enigszins positief af te sluiten. Dat gaat nu voorlopig niet lukken. Met het oog op het volgende seizoen was dit heel belangrijk geweest. Het zou supporters over de streep kunnen trekken weer een seizoenkaart te kopen. Maar met dit wispelturige beleid van de overheid gaan ze twifelen."

De pauze van de CoronaMelder

- Voor de bestrijding van de epidemie maakt het niet heel veel uit dat de **CoronaMelder** gebruikers twee dagen geen meldingen geeft, aldus het **RIVM**. Volgens het RIVM heeft de app de meeste toegevoegde waarde als mensen veel 'onbekende contacten' hebben. Door de versoepelingen neemt het aantal onbekende contacten weliswaar toe, maar relatief gezien zijn het er nog steeds weinig. Het RIVM hoopt wel dat de app snel weer gebruikt kan worden. "... hoe meer versoepelingen, hoe belangrijker hij wordt voor de infectiebestrijding." Ook **OMT-lid Marion Koopmans** denkt dat het effect van de pauze 'niet dramatisch' is, omdat slechts een kwart van de Nederlanders de app heeft gedownload. "Het belangrijkste is dat mensen zichzelf blijven melden bij klachten."

Uitspraak Kuipers: avondklok had 'geen enkel effect'

- Het AD kopt vanochtend 'Kritiek van zorgbaas **Ernst Kuipers** op nutteloze avondklok valt verkeerd'. Volgens de krant kwam de uitspraak van Kuipers 'hard aan' bij alle mensen die zich braaf aan de avondklok hebben gehouden. Ook zou de uitspraak volgens de krant pijnlijk zijn voor de agenten die extra uren moesten maken om de avondklokmaatregel te handhaven. "Dat helpt dan niet echt in ons werk", zegt **politiecommandant coronacrisis Willem Woelders**.
- **Viroloog Ab Osterhaus** geeft Kuipers daarentegen 'een beetje gelijk'. Je kunt volgens Osterhaus vaststellen dat de avondklok geen 'gamechanger' is geweest bij de bestrijding van het virus. Wel zegt hij: "Het is altijd moeilijk om te bepalen wat de effectiviteit is van individuele maatregelen, omdat we niet goed weten hoe mensen zich houden aan alle maatregelen. Daarbij zullen we ook nooit zeker weten wat er was gebeurd als de avondklok niet was ingesteld."
- **Tv-recensist Julien Althuisius** stelt dat het 'niet de eerste keer' is dat Kuipers 'voor zijn beurt' praat. Hij uit ook kritiek op **Diederik Gommers**. "Al meer dan een jaar worden de media en daarmee het nationale gemoed gegijzeld door twee mannen die vaak gewoon maar wat lijken te roepen." Maar het is volgens Althuisius 'onze eigen behoefte' aan constante stroom duiding, informatie en hoop, waardoor mensen als Kuipers en Gommers steeds weer een podium krijgen.